

A MARÓT-CSOPORT BÁTOR VÁLLALKOZÁSA

Részlet Fehér Lajos: *Narcunk Budapestért* című könyvéből

A napokban jelent meg, második, átdolgozott kiadásban Fehér Lajos elvtárs *Harcunk Budapestért* című könyve.

A kiadó előszava megállapítja: „Mi a felzabulást a Szovjetunióknak köszönhetjük. A magunk erejéből nem teltt arra, hogy egységesen szembe forduljunk a fasizmussal, mint Európa németek által megszállt szinte valamennyi országa. Nálunk nem volt népfelkelés, és nekünk nem voltak szigorú katonai rend szerint szervezett partizánereink vagy — zászlóaljaink. Még századaink

sem. Hős partizánjaink voltak, akiknek akciói egy egész nép igaz lelkiismeretéről adtak hírt.”

Egyik ilyen jelentős, bátor akció volt a Marót-csoport vállalkozása, az 1944 őszi, az akkori Városi Színházba meghírdetett nyilas nagygyűlés szétzavarása.

Fehér Lajosnak, a legendás hírű Szír-, Marót- és Laci-csoport „felső kapcsolatának” könyvéből az alábbiakban a Városi Színházban lezajlott robbantási akcióról szóló részletet közöljük.

A vasárnapi nagygyűlésre a csoport mind a négy tagja: Marót, Ostor, Véső és Bottyán kivonult. Véső azonban a bejáratnál több Chinoin-gyári ismerőst fedezte fel, s így tanácsosabbnak tartotta, hogy az ajtóból visszaforduljon. Mindegyiküknek a zsebében előre felszerelt, jól becsomagolt, negyven dekányi robbantóanyag volt. Úgy beszéltek meg előre, hogy hárman a színház három különböző helyén: a földszinten, a páholyban és az erkélyen helyezik el a csomagot. De az ajtónál ez a tervük felborult. Ugyanis mindenkinek, aki be akart menni, le kellett adnia egy cigarettát a belépés megváltására, és számozott belépőjegyet kapott. Kiderült, hogy mindhármuk jegye a földszintre szól. Bent a jegyszedőnk állandón tuskolták őket a helyükre. A világítás is olyan erős volt, hogy feltűnés nélkül sehol sem lehetett az acetont betölteni a szerkezet üvegcséibe. Sehol sem volt egy nyugodt kis hely, ahol el lehetett volna helyezni a „szeretetcsomagokat”. Elég reménytelennek látszott a helyzet: itt nem lehet ma semmit végezni — ez volt mindegyikük álláspontja. De ahol erős a szív, s helyén van az ész, ott nincs hízán a leleményesség sem. A találatkonyság húzta ki most is derék partizánjainkat a csávából. Meg aztán a büszkeség sem hagyta őket: dolgavégezetlenül egyikük sem akarta elhagyni a termet.

Anélkül, hogy összebeszéltek volna, Bottyán és Marót lementek a színház alatti W. C.-be, ahol betöltötték az üvegcsébe az acetont, jól bedugaszolták és zsebre vágták. Amikor Marót lefelé haladt a W. C. felé, Bottyán már visszajövőben volt onnan, és összetalálkoztak. Természetesen nem váltottak szót egymással. De a helyzet is sokkal izgalmasabb volt annál semhogy erre idejük lett volna. A betöltés után ugyanis igyekezniük kellett a csomagot sürgősen letenni, ha nem akarták, hogy — a zsebükben robbanjon.

Bottyán a földszintre ment: jobboldalt a földszinti páholyoknál talált egy üres fülkét: előkelő nyilas uraknak lehetett fenntartva. Az üres páholyban Bottyán nyugodtan elhelyezhette csomagját a székek alatt... S mint aki dolgát jól végezte, kiment az ajtón, elhagyta a színházat.

Marót az erkélyt szemelte ki. Egy óvatlan pillanatban, amikor a jegyszedőnél félrenézett, felosont az erkélyre. Ott a közepén bement egy pá-

holyba. Nem ült benne senki. Elővett egy Összetartás-t, a térdére terítette, mintha olvasna. Egy nyilas jött be, úgy látszik, szintén fenntartott helyet keresett magának és beült a páholyba.

— Mondja kérem, jó helyre ültem ide? — fordult Maróthoz. Marót a vállát vonogatta. A „testvér”, miután nem kapott érdemleges választ, még egy darabig forgolódott, fesszengett, aztán elment. Ideje is volt, mert az acetont betöltésétől kezdve már jócskán eltelt az idő. Marót az Összetartás fedezete alatt gyorsan lecsúsztatta a csomagot az ülések alá és sietve elhagyta a színházat.

Ostor már nem volt ilyen szerencsés. Ő ugyancsak az erkélyre ment fel a bal oldali első páholyba, anélkül persze, hogy tudta volna, hogy Marót is az erkélyen tartózkodik. (Véletlenül maga is éppúgy rátelepedhetett volna Marót pokolgépére!) Ez a páholy elég mozgalmas volt, mert három nyilas is beült, akik végképp elhelyezkedtek, és nem akartak távozni. A jegyszedő is állandóan kiabált:

— Tessék leülni, mert mindjárt felmegy a függöny és sötét lesz!

A helyzet kezdett mindenféleképpen kényelmetlenné válni. Ostor jobbnak látta, ha átvonul egy másik páholyba, ahol hátul jobb alkalma lesz az acetont betöltéséhez. Az új páholyban már hárman is ültek. Közben a színpadra bevonultak a nyilas előadók, vezetők és „politikuskok”. Elkezdtek a nyilasindulót játszani. Mindenki feltartotta — hitleri módra — a karját. Ostor elég soká vette észre magát: nem emelte fel a jobb karját, és most már a közelben állók rosszállólag kezdtek feléje pillogatni. Erre ő is fel-emelte a kezét.

Először Gera József nyilas

pártvezető „emelkedett szólásra”. Alig beszélt azonban néhány percig, a földszinti páholyban robbant Bottyán bombája. Órisi füst, por és sikoltozás.

— Mindenki maradjon a helyén, a nagygyűlést folytatjuk! — kiabálták mindenfelől.

Természetesen senki sem akart a helyén maradni. Az erkélyen több nyilas pisztolyt rántott, és azzal akarta visszanyomni a megzavarodott nyilas tömeget. Nagy nehezen mégis bennmaradásra kényszerítették a tömeget, és lecsillapították a felkavart kedélyeket.

Gera József folytatta a beszédet, de alighogy egy mondatot elmondott, felrobbant a másik bomba is, a Maróté. Nagy porfelhő és még nagyobb kiabálás támadt. Ekkor már nem lehetett a közönséggel bírni, s egy erős torkú nyilas elordította magát:

— Gyerünk kifelé!

Olyan zaj, kiabálás, bábeli zűrzavar töltötte be a termet, hogy most már alig lehetett kivenni, mit is ordítanak az emberek. A legsűrűbben ez a mondat ütötte meg Ostor fülét:

— A kommunisták aláaknázták a színházat!... A kommunisták csinálták...!

A megvadult nyilas tömeg a székek tetején keresztül rohant az ajtó felé, s törték, zúzták, gázolták egymást. A pánik százszázalékos volt — és lélekemelő is. Legalábbis ez volt a megállapítása Ostornak, aki most a véletlen játéka folytán a színházban bent kényszerült helyszíni megfigyelést végezni, s szemtanúja volt a zűrzavarnak.

Ostor a többiekkel együtt szintén az ajtó felé tartott. Ott látta csak, hogy milyen nagy baj van: az ajtóban mindenkit megmotoznak. Gyorsan visszament a padok közé, s az újság védelme alatt, mintha leejtett kalapját akarná felvenni a földről, lecsúsztatta az ülések alá a robbantóanyagot. Az ajtóban azután zsoldkönyvvel igazolta magát, és könnyűszerrel kijutott a színházból. Odakint a közönséget ekkorára már a színház előtti térre terelték össze. A teret rendőri, katonai és fegyveres pártszolgálatos kordon vette körül, ami nem volt éppen biztató jelenség barátunk számára. Baloldalt szerencséjére tumultus keletkezett: egyik csillagos ház előtt egy nyilas valakiben felismerni vélte a színházi robbantót. Nosza, erre többen nekiestek, s ütlegelni kezdték a szerencsétlent. A verekedés nyomán a kordonon kisebb rés keletkezett, amelyen Ostornak sikerült minden baj nélkül hamar átsiklania...

25 éve szabadult fel Budapest

Marót, amikor kijött a színházból, leült a parkban egy padra, és várta a hatást. A színház körül rengeteg nyilas tolongott, akik nem fértek be a nézőtérre. Ezek részére hatalmas megafonok közvetítették az előadást, s azzal együtt természetesen a robbanások és a nyomokban keletkezett óriási cirkuszt is.

— Igen jó volt a külső hatás! — mesélte másnap Marót. — Rengeteg ablak betört, csörömpölés, zívajgás hallatszott ki az épületből. Kint is azt lehetett hallani, hogy a nagy felfordulásban a kommunistákat emlegették leggyakrabban...

Az első robbanás után, a túlfeszített pillanatokban úgy érezte, lélektanilag rendkívüli szükség van még egy másik robbantásra. Ez meg is tette hatását: erre a külső tömeg is teljesen felbomlott.

Az akciónak volt egy kis zárófejezete is. Marót és Bottyán a robbanás után nyomban elsiettek a térről. A Dívatsarnok halljába mentek, az előre megbeszélt találkozóra, ahol Ostornak is jelentkeznie kellett volna. Ostor viszont harminc-negyven perc múlva sem érkezett meg. Így azt kellett hinniük, hogy bentrekedt, és a nyilasok elfogták. Erre Marót gyorsan hazavágatott. A lakáson ugyanis egy csomó robbantóanyag volt, pisztoly, géppisztoly, automata puska és sok hamis katonai igazolvány. Ezt mind pillana-

tok alatt kellett eltüntetnie, s ez egy városi lakásban nem is olyan egyszerű probléma. Azért nagy keservesen mégis sikerült a világítóudvarban a szén alá bedugdosnia a fegyvereket. Alaposan beleizzadt ebbe a munkába, s mire végzett, akkorra megérkezett — Ostor. Erre ismét kiszedték a veszedelmes „szerszámokat”...

Így fulladt kudarcba s csúfos vereségbe a Szálasi-uralom alatt tartott első nyilas nagygyűlés, amely egyben Magyarországon az utolsó nyilvános nyilas gyűlés is volt. Mert utána a nyilasok — és ez jellemző a bátorságukra — nem mertek többé sem Budapesten, sem vidéken nyilvános tömeggyűlést tartani. Ez volt a Marót-csoport bátor vállalkozásának politikai jelentősége.

Másnap Marótot és csoportját először „megdorgáltam” az egyhetes szigorú mozgási tilalom áthágása miatt. Utána pedig pártdícséretben részesítettem mindhármukat — a pártvezetőség utólagos jóváhagyása mellett. A pártvezetőség a dícséretet helyben is hagyta.

Pártdícséretben részesült a Szír-csoport is.

Pár nap múlva olvastuk az újságban, hogy egyik újpesti „főtestvért”, aki a robbanás okozta sebeibe belehalt, eltemették Újpesten. Elvitte mindkét lábát a robbanás.

Elégtétellel nyugtáztuk az újsághírt.